कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

८८३

केशवपद्धति पु.७८

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-848
Dist Nagpur

Checked 2012

Accession No: ~~1674~~. M848

Author: ~~केशव दैवज्ञ~~

Title:- ~~केशवपद्धती~~

Date:- शके - 161७

Subject:- Astronomy

पत्रे :-

॥श्रीगणेशाय नमः॥ नत्वा विघ्नपशारदाच्युतशिवब्रह्मार्कमुख्यग्रहान्कुर्वे जातकपद्धतिस्फुटतरां होराविदां प्रीतये [illegible]
इतरात्रजन्मसमये देहो ग्रखेटाः स्फुटा यत्सक्षेहि घटंतउक्रम इतास्तर्क्षस षड्गःसच॥१॥ रात्रेः शेषमितं युतं दिनदले
गतंशेषकं विश्लेष्य खलु पूर्वपश्चिमनतं त्रिंशयुतं चोन्नतं॥ यत्पूर्वं भतषड्युक्करवितः पश्चाभ्रतादेस्ततो यद्धंकोदयक
लग्नामेवतन्माध्यं सषड्युखं॥२॥ त्र्यंशोव्यस्तखभस्य भू१यम२हतो योऽन्यस्तनौ द्विसुतो बंधौ तोपि च सांग [illegible] भास्तानुसुदा
संधिर्द्वियोगो [illegible] र्धितः॥ भून्यं संधिषु भावगो खिलफलं स्याभ्रावसंध्यंतरे लग्नं संसंधिखगांतरक्षयवये भावाधिकंस्येख
गे॥३॥ ॥केशवपद्धतौ भावाध्यायः॥ खेकाग्निद्विरवेदरामयमभूखाभ्राभ्रमेकादिभे दृष्टावर्जितदृक्पक [illegible] स्य गुरुणा [illegible]
दष्टवेदेरुताः॥ मंदेनाकयमेस्वजानलगुणे काभाद्विजासंस्कृता भागभक्षयदृद्विखानलेनवेनाप्तापुध्रुतादृग्भवेत्॥४॥ इ
तिदृष्टिसाधनं॥ नीचोनो भगणाच्युतः षडधिकश्चेत्सद्दृक्षौघबलं स्वर्क्षेर्धं सममेष्टमस्त्रिचरणाभू [illegible] लत्रिकोणे बलं॥ मित्र
स्वैंघ्रिरधीष्टमे त्रयइभांशादैरिभे क्ष्यंशकोदंताशोध्यरिभे ग्रहाधिपवशात्खेटस्य ससैव्यजं॥५॥ भूकेंद्रसमभांशकोहि
विषमेन्येदघुरांघ्रिबलं केशाघेषु चरूपकाऽर्ध चरणान्यत्रंति खेटाः क्रमात्॥ स्त्रीखेटौ चरमे नराः प्रथमके क्लीबो च मध्ये तथा
ःकाले वितरंति पादमुदितं स्यात्स्थानवीर्यं त्विदं॥६॥ मंदाद्दग्नभिनाकुजाद्घहिबुके शोविधोर्भार्गवान्माध्यं ताग्रुरुतोस्तं
नचरसभात्पुष्टं स्यजेषव्रकतः॥ दिग्वीर्यं रसहृत्तथो समयजं रूपं स८॥ दास्याद्दिदस्त्रिघ्न [illegible] ऽकनतो त्रतेराशि कुजार्कीतां

परेषां बले॥७॥ शुक्लेंस्येति थिह्रृतेष्य तिथयो वीर्यं सतां भूस्युतं पापानां द्विगुणं विधोरिदमथा द्रुस्त्रंशकेषु क्रमा [illegible]
स्याकर्कार्किभुवां निशः शशिसितारा एणं चरूपं सदेज्यस्याथांघ्रिचे याद्दली किलसमा मासघु होरेश्वराः॥८॥ द्विष्ठोयु [illegible]
रदभू१३२युतोर्क१२युक्खांगाग्नि३६०हृत्खाग्नि३०हृतः फलेयुते॥ वेदैर्गुणैस्त्रि३द्विहृते द्वि [illegible] ३शेषिते काद्दलतुल्येकरणे
द्मासपो॥९॥ सदाकांतिभागैर्युता तस्य सिद्धा२४ शनी होर्युतो नाक्रमाद्याम्यसौम्यैः॥ विलोमं परेषां गजांभोधिभ
काभवेदायनं वीर्यमर्कस्य दघ्नं॥१०॥ मध्यस्फुष्ट्युतेर्दलेनितचलं चेष्टाख्यकेंद्रं कुजात्स्याद्वेतभगणाच्युतं षडधिकं
षडहृच्चेष्टाबलं॥ स्यादेकोत्ररूपमर्द्धविहृतं नेसभेकं स्याद्दलं मंदारद्रुसुरेज्यभुक्शशभृन्नी२क्षणद्युतीनां क्रमात्॥
११॥ युद्धे बाणवियोगहृत्खचरयोर्वर्गैक्ययोरंतरं स्वं सौम्यस्थखगेक्ष्यपंचयमदिक्संस्थस्य कुर्याद्दले॥ सद्दृष्टांघ्रियुग
यद्दृष्टिचरलोने खेटवीर्यभिवेद्याबानां बलमीशाज्जैन्द्रचतुष्पादास्यकीटांबुजाः॥१२॥ जायांबुघ्नखभोनिताः ख [illegible] युततो
द्दिग्वीर्यवत्रघुतं सदृष्टांघ्रियुग्युग्यदृष्टिचरलोनं स्वेष्टदृग्युक्पुनः॥ व्यर्केंदुस्त्रिभयुक्सायनरविभ्रेष्टाख्यकेंद्रेतयोर्गोक्रुष्टे
ष्टविधौ बलेकुरुततेः प्राग्वत्रवीर्यपिते॥१३॥ इति केशवपद्धतौ बलसाधनाध्यायः॥ ये चेष्टोच्चबले रसैर्विनिहते सेकेनिज
रश्मयश्चेष्टातुंगबलाहतेः पदमिहेष्टं स्याद्दलोनेकयोः॥ घातान्मूलमिदं हि कष्टमथ तद्रूपं दशाप्त्याः फलं वीर्यं दृग्रूपपान
गिष्टकष्टगुणिते तेद्विचेष्टकष्टाह्वये॥१४॥ स्वोच्चे रूपं त्रिकोणे चरणाविरहितं स्व॰र्क्षगे

२१

6

र्धे त्र्ययो छंशाश्चाचीष्टकर्षेइष्टकर्षेयुतिचरणः स्यात्समकर्षेष्टमाशु॥ भूपांशुजो वारिगेहे थारिभयुजिरदांशश्चनी चेरवमी
शादिष्टं गेहे तद्दूनैकमसकृद्थदलं षड्भूस्तुकायैतिदैक्ये॥१५॥ पत्त्योः [illegible] समसुकोष्ठयोः प्रथमयोर्भिश्रासदैक्ये भूतात्मेस्थाप्ये
मदलादिषड्भूसुचेतदर्धे विगपानां पृथक्॥ कृतोत्याः सदसद्युती निजं निजैतभिघ्न इष्टाशुभे वर्गेदृत्तस्यरवगोजस्रोः सदस
तोर्घातात्सदघ्नेस्फुटे॥१६॥ इतिइष्टकष्टाध्यायः॥ ककींद्रीन्ययुतोदयेबुधसितौ केन्द्रेस्वरीशेतरैराशुविश्वमिदंतं हि योग
जमिहान्यत्रोऽप्य=तेत्रौस्मितं॥ अन्यत्साप्येत्किरणः सस्त्रूपाकिरणाग घ्नश्चेत्त्र्ययोश्चाविभूगोर्धे चेष्टिकतुंगसभवगुणोन
घ्नं ह्रातस्त्रूलस्फुटः॥१७॥ यः स्वाचीष्टसुहत्समार्यधिपतिपोर्वर्गैः छतिश्चेष्टिलाविश्वांकेषुगुणगृहे द्विगुणितायोग
कमात्तं हरेत्॥ तत्र षट् ६ वसु ८ गो ९ शुभ १२ द्युधि १० जिनै [illegible] २४ षट् ६ घ्नेभ्य वर्गोत्तमस्वांशअ्यप्रागतेसदारस्त दृष्टौ तैः स्य
दाध्यायाख्योगुणः॥१८॥ वेद्वगोत्तम पृर्वगो ध्यरिसुहृन्मे [illegible] तन्मं हांकात्रिषड्लब्धौ नो [illegible] युगरी च्छमे च्छिन्न [illegible]
समेकेवलः॥ कार्यस्त्वाभ्यकः सततस्फुटहते मूलं सयोग्योगुणोः खेटानां च तनोर्वाः खयुगाहृच्छेषा इत्तांशा [illegible]
१९॥ वृक्षात्मे सतिरवेचरोनउदयेस्यांशोद्धृतैः खाग्निभिस्तकाल्पेस्यच खाग्निभाजितलब्धैः सौम्यानितेत्वार्धं [illegible]
म्रर्गुणा एकमेद्विबकुणुतेकस्यवा [illegible] द्वे जनसः कार्यस्तद्गुणितास्वदायजलवाश्चकाद्व हानिस्त्विय॥२०॥ दायांशो [illegible]
कलाः स्वयोगगुणकघ्नाः खाभ्रनेत्रोद्धृता यभागाद्युधुसदां समादितुतनोदीयांशकास्त्र्याहताः॥ दिक्चन्द्रा हि समा

४

वेतु वलवत्तुग्नं तदात्र ग्रभैस्त्कल्याब्दैः सहितं हिनिघ्नशरहृभगणादितो मासयुक् ॥२१॥ स्वोच्चे नो घुर । चरौं गहभास्लमधि
कोंशाद्योत्म कोनाईभंतस्त्रागाद्यु चरो रिभेयदि गुणणशोनाविनावक्रे गमू ॥ घ्या हा ग्रस्तमितेविनाशं निसितो हानि दृये चा
धिकैकांथोपिंडनिसर्गजीवगादितेच का पहानिर्भवेत् ॥२२॥ दायाशण घुसदांपृथक्तनुत्थवादित्याः ष्टं पृथुङ्गता आस्या
नस्ततनुगे रवन्नै वयादिसदृष्टे र्धपाथापुरे ॥ निघ्नो योदयभावजैन ततनु गोग्रौ चे ह्रूलिष्टस्यतत्साम्यपुष्टे फले नने तिन
नुपस्मिन्नंशजे ऽसौक्तिया ॥२३॥ गोर्डं ज्ञा१९ स्तवर५ तिथि१५ प्रभाकर१२ तिथि१५ स्वर्गा२१ नरवाः २० पैंउत्ते नैसर्गेनिरवा२०
भू१ ह्रि२ गो१९ ति१८ नरवाः २० पंचाश५० दर्कसुताः ॥ दायांशा स्वगुणौ हि तानि भगणांशा ३६० प्ताः समाद्या युधी स्वर्गा २१ षा
ग्रसमादिजैर्वभिभहृत्स्वांशो र्धटीघ्नान्वितं ॥२४॥ स्यालिप्ताः रव नरवो ऽ६ ताविभतह्नो वर्षादि पैं उग्रत्रिकेऽत्र ताधुलिरिव ले
स्तदंशकसमं कैश्चिन्मनुल्यं स्मृतं ॥ यस्येशोधिवलस्तदेवहि परैस्तैनायमन्यैर्यदं शायुर्वत्तथचांशातुल्यमस्दितौ कें
याह्यमेवादिमं ॥२५॥ अंशायुश्च तनाविनेधिकबलेपैंडं निसर्गं विधौ स्याद्वे तुल्यबलेऽह्य योयुतिदलं तज्जातु पोभ्रव्यूयः ॥
पार्ये पि त्रिबलैर्भहृत्स्वयुतिर्वा यैक्य हृद्वात्रिजायुर्युत्तास्त्रिबलोथजैव मुदितं षद्वी नवी पास्त्रयः ॥२६॥ यत्स्येहीनवलं
ऽधिपदं धिकेवीर्येग्रहाश्रोदयो भिन्नं स्वस्वमतेस्मृतायुरितितल्त्राजैर्व्यवस्थापितं ॥ अंशायुर्बहुसंमतं भवति तत्त
नसमो दितं स्याद्दर्मिष्टसुश्रीऽपथ्यसुभुजां नस्यादिदंपापि नां ॥२७॥ हानिर्यस्तमिते रिभेष्वनुमतांशो

५

[illegible]॥४१॥ नंदि[illegible]ग्रामे केशवो विप्रवर्यो योभूद्धोराशास्त्रसंघं विलोक्य ॥ तेनोक्तेयं पद्धतिर्जा ॥ [illegible]
[illegible]बह्वसुबोधा ॥४२॥ ॥इतिश्रीकेशवपद्धतौ श्रंतर्दशाध्यायः ॥ ॥संव७५४ शके १६१९ आश्विनशु[illegible]
लि[illegible]शातारघुनाथेन विंदुमाधवसंनिधौ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ॥श्रीविश्वेश्वरार्पणमस्तु ॥ ॥श्रीरामायनमः ॥ ॥

M-818

```
[OrderDescription]
,CREATED=22.10.20 11:32
,TRANSFERRED=2020/10/22 at 11:33:09
,PAGES=5
,TYPE=STD
,NAME=S0004360
,Book Name=M-848-KESHAV DEVAT
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,
```